

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Prolog

Höglund, Heidi; Heilä-Ylikallio, Ria

Published in:
Framtida berättelser. Perspektiv på nordisk modersmålsdidaktisk forskning

Published: 01/01/2016

[Link to publication](#)

Please cite the original version:
Höglund, H., & Heilä-Ylikallio, R. (2016). Prolog. In H. Höglund, & R. Heilä-Ylikallio (Eds.), *Framtida berättelser. Perspektiv på nordisk modersmålsdidaktisk forskning* (pp. 5–7). Åbo Akademi, Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Prolog

Heidi Höglund & Ria Heilä-Ylikallio

Rapporten *Framtida berättelser* är ett resultat av den femte nordiska modersmålsdidaktiska konferensen, NNMF5, som ägde rum vid Åbo Akademi i Vasa, Finland i december 2015. Med konferenstemat *Framtida berättelser* var avsikten att öppna upp för olika perspektiv på berättande i relation till modersmålsdidaktiska frågeställningar. Avstamp till temat togs i de nya textvärldar och ändrade förutsättningar för textskapande som ett samhälle präglad av snabb digitalisering erbjuder och frammanar. Digitaliseringen utmanar i hög grad samtida och framtida skrift- och textkulturer och uppmanar till frågeställningar i förhållande till språk, litteratur och kommunikation. Hur tar sig berättande uttryck i olika format, i olika medier, i olika kulturer och med olika syften? Vilka betydelser kan detta ha för lärande, undervisning, identitet och meningsskapande? De digitala berättelserna, samt det digitala läsandet och skrivandet, aktualiserar samtidigt kritiska och etiska frågeställningar, hur ser skolans digitala kanon ut och vilka krafter styr valet av texter och program i en digital och virtuell miljö? Temat uppmanar även till reflektioner kring vilka berättelser om samtida och framtida modersmålsdidaktisk forskning och praktik som skapas, betonas och granskas. Vilka berättelser, i vid mening, skapas och vilka berättelser får plats i nordisk modersmålsdidaktisk forskning och praktik?

Genom att svänga på ordföljden *framtida berättelser* till *berättelsens framtid* väcks ytterligare frågeställningar. Berättelsens form och plats tar sig i dag oanade möjligheter. De digitala mediernas möjligheter att utveckla expressiva och avancerade berättelser där ”läsaren” i hög grad erbjuds, men även förutsätts, medverka i den digitala miljön öppnar upp för didaktiskt relevanta frågeställningar och möjligheter. Den digitala miljöns tredimensionella utformning och den uppsjö av valmöjligheter till att delta i utformandet av berättelsen skiljer sig betydligt mot linjära medier som böcker och film. Att oroa sig för berättelsens framtid – om nu någon gör det? – kan i ljuset av detta te sig obefogat. Och att föreställa sig framtida

berättelser ter sig i ljuset av detta inte alldeles enkelt – men väldigt spännande.

Konferensen samlade ca 80 deltagare från fyra nordiska länder. Två plenarföreläsare var inbjudna att tala kring konferensens tema, professor Vibeke Hetmar från Aarhus universitet i Danmark och professor Frans Mäyrä från University of Tampere i Finland. Bägge medverkar i denna rapport. Antalet parallella sektionföredrag var 46, en del av dessa bidrag återfinns i den här rapporten. En författarpresentation av artikelskribenterna finns i slutet av rapporten.

Från redaktionellt håll vill vi rikta ett tack till alla personer som ingick i organisationskommittén för konferensen och vi vill rikta ett särskilt stort tack till de personer som ingick i konferensens vetenskapliga referensgrupp och som har fungerat som referegranskare för artiklarna i den här rapporten. Personerna är:

Professor Siv Björklund, Vasa universitet

Associate professor Nikolaj Frydensbjerg Elf, Syddansk universitet

Professor Ria Heilä-Ylikallio, Åbo Akademi

Universitetslektor Per Holmberg, Göteborgs universitet

Universitetslärare Hannah Kaihoviirta, Åbo Akademi

Professor Riitta-Liisa Korkeamäki, University of Oulu

Professor Ellen Krogh, Syddansk universitet

Professor Hanna Lehti-Eklund, Helsingfors universitet

Professor Anna Nordenstam, Luleå tekniska universitet

Professor Christina Olin-Scheller, Karlstads universitet

Biträdande lektor Katarina Rejman, Stockholms universitet

t.f. professor Beatrice Silén, Helsingfors universitet

Universitetslektor Anna Slotte, Helsingfors universitet

Førsteamanuensis Aslaug Veum, Høgskolen i Buskerud og Vestfold

Konferensen har fått finansiellt bidrag från Svenska kulturfonden i Finland, Svensk-Österbottiska samfundet, Högskolestiftelsen i Österbotten och Vasa stad. Utgivningen av konferensvolymen är även ett samarbete med Svenska modersmålslärares föreningen i Finland r.f. (SMLF) som deltar i distribueringen av konferensvolymen till alla sina medlemmar.

NNMF utgör den nordiska ramen för konferensen och konferensvolymen. Förkortningen står för *Nordisk Netværk for Modersmålsdidaktisk forskning* som grundades år 2008 med en treårig finansiering av NordForsk (2008–2011). NNMF har hittills anordnat fyra

nordiska konferenser och konferensen vid Åbo Akademi i Vasa är den femte i ordningen, NNMF5. Utöver konferenserna har NNMF ordnat sex forskarutbildningskurser och gett ut fyra konferensvolymmer samt publikationen *Nordisk modersmålsdidaktikk. Forskning, felt og fag* redigerad av Sigmund Ongstad (2012). Från och med år 2011 verkar NNMF med en styrgrupp bestående av representanter från de fyra nationella nätverken. Under perioden 2015–2017 har styrgruppens följande sammansättning: MOD i Finland (Ria Heilä-Ylikallio och Anna Slotte), NNDF i Norge (Anne-Beathe Mortensen-Buan), DaDi i Danmark (Nikolaj Frydensbjerg Elf och Ellen Krogh) samt SMDI i Sverige (Christina Olin-Scheller och Marie Tanner). NNMF arrangerar nordiska konferenser vartannat år och håller kontakt till det internationella nätverket ARLE, *The International Association for Research in L1 Education*.

Framtida berättelser visade sig vara ett tema som öppnade upp för explorativa och nyfikna perspektiv från ett flertal håll inom modersmålsdidaktisk forskning och/eller med relevans för modersmålsdidaktisk forskning och praktik. Konferensen och innehållet i den här rapporten visar på ett levande nordiskt intresse för och samarbete kring modersmålsdidaktisk forskning.